

De verhalen van George Saunders zijn koud en warm tegelijk, een mix van mededogen en kritiek.

tekst **Tanny Dobbelaar**

Absurde verhalen van Booker-winnaar

In het laatste verhaal in *Bevrijdingsdag*, de nieuwe verhalenbundel van de Amerikaan George Saunders (1958), ziet een man zijn droomhuis te koop staan. Als hij de eigenaar ontmoet, voelt hij zich onmiddellijk diep verwant met hem. Geldzorgen dwingen de eigenaar zijn huis van de hand te doen. Mag hij na verkoop nog eens langskomen? Natuurlijk, antwoordt de aanstaande koper vriendelijk. Misschien ook een paar dagen logeren, oppert de eigenaar. Eén miniseconde aarzelt de koper over zijn antwoord. Dan zegt hij dat de eigenaar altijd welkom is.

De volgende dag ziet de eigenaar van de verkoop af, zonder opgave van redenen. Wat volgt is van een klassieke Tjechoviaanse, diepmenselijke tragiek.

De overige verhalen in deze bundel zijn verre van klassiek. Ze zijn eerder absurd en grotesk. Zo introduceert het eerste en langste verhaal een groep mensen die zijn 'opgeprikt' op een wand in een huiskamer. Het duurt even voordat je begrijpt wat dat betekent. Via complexe manipulaties kunnen ze op commando verhalen vertellen. De man des huizes maakt daarmee goede sier bij zijn vrienden. Zijn vrouw laat een opgeprikte in het geniep haar schoonheid bezingen.

Terwijl de opgeprikten een voorstelling geven over de historische veldslag Little Bighorn in de negentiende eeuw tussen generaal Custers en enkele indianenstammen, probeert de zoon van het echtpaar hen te laten bevrijden door een actiegroep. De opgeprikten zijn namelijk ooit van hun persoonlijk leven beroofd. Hun geheugen is zo

goed als gewist. De moraal lijkt te zijn: het genot en gemak van het neoliberale burgerbestaan is verweven met het lijden van mensen die dat bestaan mogelijk maken.

Enkele andere verhalen in deze bundel zijn even confronterend als meeslepend. Dat geldt voor *Lijkeneter* waarin personages werken in een ondergronds attractiepark met als thema 'De hel', maar waar nog nooit één bezoeker is gesignaleerd. *De doortastende moeder* portretteert een schrijver met uitstelgedrag. Ze verzint de hele dag titels voor haar toekomstige boeken. Als haar zoon wordt geduwd door een dakloze, stroomt haar hart vol moederliefde en stimuleert ze haar man om de dakloze te straffen met een honkbalknuppel.

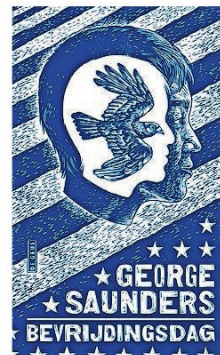
Saunders won eerder de Bookerprize met zijn fantastische *Lincoln in de Bardo* waarin de hoofdrol is weggelegd voor geesten die zweven tussen de dood en het hiernamaals.

Hij doceert aan de Syracuse Universiteit in New York, waar slechts één procent van de aangemelden tot zijn lessen toegelaten wordt. Dat lees je in het leerzame *Een duik in de vijver in de regen*, het boek waarin hij schrijft met hulp van Russische klassiekers.

Saunders' vertellingen zijn koud en warm tegelijk. Ze tonen mededogen en kritiek op de Amerikaanse samenleving en slagen daarin nog beter dan in zijn vorige verhalenbundel *Tenth of September*.

Expliciet klinkt die kritiek alleen in *Liefdesbrief* waarin een man zijn kleinzoon schrijft over de verschrikkelijke (Trumpiaanse?) autocratie waarin ze tegenwoordig leven. Hoe hebben hij en zijn generatiegenoten de democratie zo kunnen verwaarlozen?

Pijnlijk is *Moederdag*, waarin twee kinderen hun oude, ronduit onsympathieke moeder mee uitnemen. Gaandeweg blijkt hoe zeer ze haar kinderen vroeger heeft verwaarloosd en vernederd. Toch krijg je als lezer mededogen met deze vrouw die haar leven lang heeft gehouden van haar al even vreselijke echtgenoot. Net als alle andere personages heeft ze een persoonlijke manier van spreken, vol karakteristieke uitdrukkingen. De vertalers hebben daar heerlijk sappige Nederlandse equivalenten voor gevonden.

George Saunders
Bevrijdingsdag
(Liberation Day)

Vert. Erik Bindervoet
en Robbert-Jan
Henkes
De Geus;
268 blz. €23,99

George Saunders. FOTO ZACH KRAHMER